

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 90.570 van 26 oktober 2000

A. 75.957/XIII-360

In zake : **THONNART** Jean,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Robert GERARD, advocaat,
chaussée de Liège 13
4500 Hoi,

tegen :

het Waals Gewest,
vertegenwoordigd door zijn Regering.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 6 oktober 1997 ingediende verzoekschrift waarbij Jean THONNART de nietigverklaring vordert van het besluit van 17 februari 1997 van de Minister van Ruimtelijke Ordening, Uitrusting en Vervoer van het Waals Gewest, die weigert de beslissing van de bestendige deputatie van de provincieraad van Luik van 4 mei 1995 goed te keuren, waarbij de buurtwegen nrs. 35 en 70 gelegen op het grondgebied van de gemeente Villers-le-Bouillet worden afgeschaft;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer LOMBAERT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 11 januari 2000 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt bevolen;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien het verzoek tot voortzetting van de procedure gedaan door verzoeker en de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 19 september 2000, waarvan aan de partijen kennis gegeven is en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 12 oktober 2000;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. H. PETRE, loco Mr. R. GERARD, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van Mr. B. HENDRICKX, loco Mr. P. LAMBERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer LOMBAERT, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

Verzoeker is gedomicilieerd te Villers-le-Bouillet, rue de la Sablière, 15. De buurtwegen nrs. 35 en 70 lopen dwars door zijn eigendom.

In het begin van het jaar 1992 heeft hij de gemeente Villers-le-Bouillet verzocht om de afschaffing van die twee buurtwegen en heeft zijn verzoek verantwoord door vandalenstreken waar hij het slachtoffer van was doordat de buurtwegen zijn eigendom doorkruisen. Tussen 14 mei en 1 juni 1992 heeft het college van burgemeester en schepenen een hinderenquête uitgevoerd; deze heeft aanleiding gegeven tot bezwaarschriften die aldus zijn ingeschreven :

“
S Wij hebben ontvangen,
op het gemeentebestuur een bij ter post verstuurd schrijven van de heer Désiré RONDIA uit Grivegnée, die verklaart gebruik te maken van die buurtwegen waarvan het parcours zeer pittoresk is en betreurt dat de afschaffing van die buurtwegen en onverharde wegen de wandelaar verplicht gebruik te maken van verharde wegen waar het autoverkeer de voetganger aan een permanent gevaar blootstelt;

- S een petitie die bij de opening van de vergadering is neergelegd door de heer GILLES, vertegenwoordiger van de inwoners van de wijk Fays (negentien ondertekenaars) die verzoekt om het behoud van die wandelweg voor de buurtbewoners en erop wijst dat zij volledig gekant zijn tegen de opheffing van die buurtwegen.

Wij hebben ons naar het gemeentehuis begeven waar wij gedurende een uur vergaderd hebben en waar verschenen zijn :

- S De heer Jean THONNART, verzoeker, die verklaart bij zijn verzoek om afschaffing te blijven om de redenen die daarin worden vermeld;
- S De heer GILLES, rue de la Sablière 24, (op persoonlijke titel en als vertegenwoordiger van de Fays-wijk), die verklaart die buurtwegen te willen behouden aangezien ze nog gebruikt worden door hemzelf en door andere buurtbewoners, dat ze gelegen zijn binnen een aangename omgeving en dat hij bereid is om samen met de hulp van enkele ondertekenaars van de petitie de buurtwegen te onderhouden teneinde ervoor te zorgen dat de wandelingen in betere omstandigheden kunnen plaatshebben en zegt te betreuren dat een groot gedeelte van die buurtwegen alsook overigens andere buurtwegen in de onmiddellijke omgeving systematisch bebouwd worden en ontoegankelijk worden gemaakt terwijl ze nog niet afgeschaft zijn en dat hij van plan is om een buurtvereniging op te richten teneinde ervoor te zorgen dat die buurtwegen opnieuw voor wandelingen toegankelijk worden gemaakt;
- S Mevrouw CORTEEL, rue Fays 15, die verklaart volledig gekant te zijn tegen de afschaffing van die buurtwegen omdat zij graag zoals voorheen erop wenst te wandelen, en de wens uit dat langs de gemeentewegen zitbanken zouden worden geplaatst teneinde het wandelen te bevorderen”.

Op 19 juni 1992 heeft de gemeenteraad van Villers-le-Bouillet geoordeeld dat het voorstel van de heer GILLES “om een buurtvereniging op te richten teneinde de gemeentewegen opnieuw voor wandelingen toegankelijk te maken en deze te onderhouden” verder behoorde te worden uitgewerkt, heeft hij het college van burgemeester en schepenen ermee belast de betrokken personen samen te brengen teneinde dat voorstel “verder uit te werken”, en heeft hij besloten de uitspraak uit te stellen in afwachting van het resultaat van de samen-komst. Op 2 juli 1992 heeft het college van burgemeester en schepenen van Villers-le-Bouillet deze bijeenkomst georganiseerd, na afloop waarvan in onderlinge overeenstemming besloten is :

- “ - dat de personen die vastbesloten zijn om een buurtvereniging op te richten samenkomen teneinde na te gaan wat zoal kan worden verwezenlijkt, een inventaris op te stellen met hun materiële behoeften, contact op te nemen met de H.M.C.T. (Hesbaye-Meuse-Condruz Tourisme) (zie de heer MELIN) en het Gemeentekrediet van België teneinde mogelijke financiële hulp te krijgen;
- S om alleen die buurtwegen opnieuw voor het publiek open te stellen welke een landschappelijke of praktische waarde hebben;

- S een plaatsbeschrijving van elke buurtweg op te maken of te laten opmaken door de wegencommissaris, vooraleer met de restauratie ervan te beginnen;
- S contact op te nemen met de eigenaars van de terreinen die door die buurtwegen worden doorkruist nog vóór te beginnen met het schoonmaken en het bebakenen;
- S de politiedienst in te lichten over de verstoringen van de eigendommen die zouden kunnen ontstaan;
- S inlichtingen in te winnen bij de wegencommissaris van de provinciale technische dienst teneinde de rechten en de plichten van elkeen te kennen”.

Op 2 augustus 1994 heeft verzoeker aan het college van burgemeester en schepenen een schrijven gericht om zijn verzoek te herhalen ten einde de buurtwegen nrs. 35 en 70 af te schaffen. In dat schrijven heeft hij opgemerkt dat de termijn van twee jaar voorbij was, dat er geen buurtvereniging was opgericht, dat de buurtwegen niet in hun oorspronkelijke staat hersteld zijn of onderhouden zijn, dat de buurtwegen niet meer gebruikt zijn ondanks de nieuwe bebakening ervan en dat hij opnieuw het slachtoffer geworden is van hinder (vandalenstreken) door de aanwezigheid van die buurtwegen op zijn eigendom. Op 24 oktober 1994 heeft het college akte genomen van de motiveringen van dat nieuwe verzoek en op 2 december 1994 heeft het gemeentebestuur besloten om aan de bestendige deputatie de afschaffing voor te stellen van de buurtwegen nrs. 35 en 70.

Op 22 maart 1995 heeft de provinciale technische dienst van Luik een gunstig advies uitgebracht met betrekking tot de afschaffing van de buurtwegen nrs. 35 en 70. In dat advies, dat ondertekend is door wegencommissaris PREGARDIEN, staat onder andere het volgende :

“ In de atlas der buurtwegen wordt voetweg nr. 35 vanaf weg nr. 2 over een afstand van zowat 700 m eerst weergegeven in volle lijnen (openbaar domein), sluit vervolgens aan bij voetweg nr. 50 en wordt dan weergegeven met een stippellijn. De gemeente stelt de afschaffing voor van dat laatste gedeelte. Voetweg nr. 70 sluit aan bij dat laatste deel”.

Op 4 mei 1995 verwijst de bestendige deputatie van de provincieraad van Luik naar het advies van de provinciale technische dienst en besluit tot de afschaffing van de buurtwegen nrs. 35 en 70, om de volgende reden :

“ Gelet op het feit dat een termijn van twee jaar is verstreken, dat geen enkele vereniging of V.Z.W. opgericht is en dat de buurtwegen klaarblijkelijk niet gebruikt zijn”.

Deze beslissing is aangeplakt van 21 mei tot 28 mei 1995. Op 31 mei 1995 heeft de groep “Ensemble”, die bestond uit gemeenteraadsleden van Villers-le-Bouillet, beroep aangetekend tegen de beslissing om de buurtwegen nrs. 35 en 70 af te schaffen, welk beroep als volgt gemotiveerd was :

“ Overwegende dat de gemeenteoverheid de buurtwegen niet meer onderhouden heeft.

Overwegende dat de gemeenteoverheid geen enkele inventaris heeft opgemaakt van de buurtwegen die een landschappelijke of praktische waarde hebben.

Overwegende dat de gemeenteoverheid geen enkele Commissie voor Ruimtelijke Ordening heeft ingesteld.

Overwegende dat het Veldwetboek niet meer nageleefd wordt door de omwonenden rondom de gemeentewegen en dat daardoor de niet-onderhouden hagen of de omgeploegde wegen het verkeer van personen bemoeilijken.

Overwegende dat er nooit een buurtvereniging is opgericht als gevolg van een probleem in het gezinsleven van de initiatiefnemer en dat de gemeenteoverheid zijn vervanging niet heeft aangemoedigd.

Gelet op de ervaring met een weg die door vrijwilligers onderhouden is en die gedurende een aantal maanden gebruikt werd door voetgangers en door ruiters en waar vervolgens niet meer naar omgekeken werd door de niet-naleving van het Veldwetboek.

Gelet op het renovatieproject (van het Waals Gewest) van de abdij Paix Dieu die in de onmiddellijke omgeving gelegen is en op het historisch en esthetisch belang van het cisterciënzer landschap.

Overwegende dat deze weg de enige toegang vormt (buiten de snelweg Villers-Tihange) tot een gemeentelijk gebied dat door een groot aantal kinderen gebruikt wordt als speelterrein.

Overwegende dat de heer THONNART op 02-08-1994 een nieuw verzoek tot afschaffing van de buurtwegen heeft ingediend en dat de petitionarissen niet meer gehoord zijn”.

Op 1 juli 1996 heeft het directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Patrimonium van het Ministerie van het Waals Gewest het advies uitgebracht dat er niet behoorde ingestemd te worden met de beslissing van de bestendige deputatie, om de volgende reden :

“ De beoogde afschaffing zou een verstoring teweegbrengen in de verbinding tussen de verschillende wegen en het gemeentelijk patrimonium zou niet meer hetzelfde zijn: de geplande operatie is dus niet conform het algemeen belang. In casu leidt buurtweg nr. 35 naar de wegen nr. 9 en nr. 11, welke wegen opgenomen zijn in de atlas der buurtwegen”.

Op 17 februari 1997 heeft de Waalse Minister van Ruimtelijke Ordening, Uitrusting en Vervoer besloten om de beslissing van 4 mei 1995 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Luik tot afschaffing van de buurtwegen nrs. 35 en 70 niet goed te keuren.

Het gaat om de bestreden handeling, die als volgt is gemotiveerd :

“ Overwegende dat het gemeentelijk voorstel ertoe strekt de verwaarloosde buurtwegen af te schaffen teneinde de aankoop ervan door een particulier mogelijk te maken;

Overwegende dat de gemeenten verplicht zijn de buurtwegen te onderhouden en ervoor te zorgen dat ze niet door derden worden ingepalmd;

Dat de gemeente Villers-le-Bouillet haar verzoek om afschaffing van de buurtwegen niet kan verantwoorden door een gebrekkig onderhoud ervan;

Overwegende dat die buurtwegen passen in een netwerk van wegen en dat de afschaffing ervan een breuk zou veroorzaken in de onderlinge verbinding van die verschillende wegen;

Dat de afschaffing van die buurtwegen voor de bevolking het wegvallen zou betekenen van nuttige wandelpaden;

Dat het belang van die buurtwegen aldus aangetoond is".

Dat besluit is bij wijze van vermelding bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 26 augustus 1997;

Overwegende dat verzoeker een enig middel ontleent aan de schending van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, aan ontstentenis van, dwaling omtrent of tegenstrijdigheid in de motieven; dat hij in een eerste onderdeel de motivering van de bestreden handeling betwist volgens welke de gemeente Villers-le-Bouillet haar voorstel tot afschaffing van de buurtwegen heeft verantwoord door een gebrekkig onderhoud ervan, terwijl dat onderhoud een van haar taken is; dat hij benadrukt dat de buurtweg niet meer gebruikt werd en verwijst naar het onderzoek van de wegencommissaris, naar de vaststellingen van de gemeenteoverheden en naar de kadastrale plannen waarin het bestaan van buurtweg nr. 70 niet meer wordt vermeld; dat hij in de memorie van wederantwoord stelt dat de bezwaarschriften van de omwonenden geen bewijs inhouden voor het gebruik van de buurtwegen en van oordeel is dat de bezwaarschriften des te minder aannemelijk zijn aangezien ze strijdig zijn met de vaststellingen van de wegencommissaris, met de kadastrale documenten en met de vermeldingen in de notariële verkoopakte die is opgemaakt bij de aankoop van zijn eigendom; dat hij eraan herinnert dat de wegencommissaris de houding van de

omwonenden bestempeld heeft als een "systematische tegenkanting"; dat hij in een tweede onderdeel kritiek uit op de motivering volgens welke de omstreden buurtwegen passen in een netwerk van bestaande wegen; dat hij stelt dat door de bouw van de toegangsweg tot de autosnelweg de omstreden buurtwegen doodlopend zijn geworden voor de voetgangers en aldus niet meer als wandelwegen kunnen worden gebruikt; dat hij als bijlage bij de memorie van wederantwoord een uittreksel uit de atlas der buurtwegen voegt waaruit blijkt dat buurtweg nr. 35 uitsluitend uitkomt op weg nr. 2, die berijdbaar is;

Overwegende, wat het eerste onderdeel betreft, dat de omstreden motivering van het bestreden besluit louter artikel 13, eerste lid, van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen overneemt; dat gesteld dat, zoals in het middel wordt beweerd, de omstreden weg niet meer gebruikt wordt, die omstandigheid de gemeente niet zou vrijstellen van de verplichting om die weg te onderhouden; dat de omstreden motivering niet onjuist is; dat het eerste onderdeel van het middel niet gegrond is;

Overwegende, wat het tweede onderdeel betreft, dat uit de door verzoeker overgelegde documenten blijkt dat buurtweg nr. 35 de rue de la Sablière verbindt met buurtweg nr. 50, al behoort deze weg zelf ook hersteld te worden; dat die weg goed past in een netwerk van wegen en dat de afschaffing ervan tot een verstoring zou leiden; dat wat die weg betreft, de feitelijkheid van de bestreden motivering in het dossier wordt aangetoond; dat buurtweg nr. 70 zich weliswaar aandient als een doodlopende weg, maar dat dit al altijd zo geweest blijkt te zijn, aangezien die weg op de atlas der buurtwegen als dusdanig opgenomen was, nog voor er een toegangsweg tot een autosnelweg gebouwd was in het verlengde ervan; dat uit het dossier blijkt dat die weg toegang behoort te verlenen tot een perceel dat aan de gemeente toebehoort en waarvan een gedeelte dienst doet als speelplaats; dat het niet klaarblijkelijk onredelijk is om die weg eveneens te beschouwen als een nuttig wandelpad; dat het tweede onderdeel van het middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 7.000 frank, komen ten laste van verzoeker.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op zesentwintig oktober tweeduizend door :

de HH.	LEROY,	kamervoorzitter,
	QUERTAINMONT,	staatsraad,
Mevr.	GUFFENS,	staatsraad,
Mevr.	MALCORPS,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS

M. LEROY.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.